

**CATEGORALE
OPVANG VOOR
SLACHTOFFERS
MENSENHANDEL**

---

comensha
mensenhandel in beeld

De categorale opvang voor slachtoffers van mensenhandel (COSM) omvat 70 veilige opvangplekken en is in 2010 gestart door de Nederlandse overheid. Aanleiding was het aanhoudende tekort aan adequate en passende opvangmogelijkheden voor slachtoffers van mensenhandel.

Met categorale opvang voor slachtoffers van mensenhandel wil de overheid een veilige opvangplek bieden en de uitbuitingssituatie stoppen. Daarnaast worden de behoeften van opgenomen cliënten in kaart gebracht en de medewerking aan opsporing en vervolging van de verdachte(n) vergemakkelijkt.

GESPECIALISEERDE BEGELEIDING

Een van de belangrijkste voordelen van het bieden van categorale opvang, is de mogelijkheid tot gespecialiseerde begeleiding. Slachtoffers van mensenhandel hebben vaak complexe en meerdere problemen. Ook zijn de verschillende procedures waarmee zij te maken krijgen ingewikkeld. Denk aan het aanvragen van een verblijfsvergunning, het verkrijgen van rechtsbijstand, het inschrijven bij de gemeente en het aanvragen van een uitkering.

Hulpverleners in de categorale opvang zijn specialisten op het gebied van deze procedures en de problematiek waarmee de slachtoffers kampen.

De categorale opvang is bedoeld voor niet-Nederlandse volwassen slachtoffers van mensenhandel en hun kinderen, ongeacht geslacht en aard van uitbuiting. Als voorwaarde geldt dat zij in de bedenktijd moeten zitten. Gedurende deze bedenktijd mag iemand maximaal drie maanden nadenken over het doen van aangifte. Ook mag iemand niet eerder een asielprocedure hebben gehad. Slachtoffers die niet aan deze voorwaarden voldoen, worden meestal gehuisvest in de vrouwenopvang of maatschappelijke opvang. Na het verblijf in de categorale opvang stromen slachtoffers van mensenhandel door naar de vrouwenopvang, maatschappelijke opvang, gaan zij zelfstandig wonen of keren zij terug naar het land van herkomst.

In de COSM worden 70 opvangplaatsen ter beschikking gesteld met een verblijfsduur van maximaal 3 maanden: 54 plaatsen voor vrouwen (en hun kinderen) en 16 plaatsen voor mannen. De plekken zijn verdeeld over drie instellingen. Deze instellingen voldoen aan de eisen die zijn gesteld door de Nederlandse overheid.

Ze bieden een veilige leefomgeving, dagbesteding en gespecialiseerde begeleiding. Ze werken samen met andere organisaties en beschikken over de benodigde juridische kennis. Ook bieden ze medische zorg en diagnostiek.

AANMELDING

Alle (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel worden door de politie of andere instanties aangemeld bij het Coördinatiecentrum Mensenhandel (CoMensha).

CoMensha registreert de gegevens van de cliënt voor het landelijk overzicht van de aard en omvang van in Nederland aangetroffen slachtoffers van mensenhandel. De registratiegegevens worden gebruikt door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen.

Als het slachtoffer aangeeft behoefte aan opvang te hebben, plaatst CoMensha de cliënt in één van de instellingen die categorale opvang biedt. Is er geen plaats beschikbaar of voldoet de cliënt niet aan de voorwaarden, dan bemiddelt CoMensha voor een plek in de vrouwenopvang of maatschappelijke opvang.

CoMensha ondersteunt de instellingen desgevraagd met (juridische) kennis of bij het doorplaatsen van een cliënt.

'Op mijn 17e werd ik verliefd op een jongen die mij vertelde dat hij bedreigd werd door vrienden omdat hij een schuld bij hen had. Hij kon hier vanaf komen als ik met zijn vrienden naar bed ging. Dit deed ik voor hem. Vervolgens dwong hij mij achter het raam te gaan staan en sloot hij leningen af op mijn naam. Na twee jaar kon ik vluchten, maar ik blijf achter met grote schulden van de leningen die op mijn naam staan.'

Maartje | Nederland

**'IK WIL NIET
MEER IN DIE VAL
LOPEN'**

PMW

Humanitas Prostitutie Maatschappelijk Werk (PMW) is zorgcoördinator voor slachtoffers van mensenhandel in Rotterdam-Rijnmond. De organisatie is actief binnen verschillende samenwerkingsverbanden in de strijd tegen mensenhandel en werkt nauw samen met onder andere politie, OM en gemeente. In 2010 heeft PMW COSM 'De Lucia' geopend, een opvangvoorziening die ruimte biedt aan 27 vrouwelijke slachtoffers van mensenhandel en hun kinderen. PMW biedt naast opvang ook ambulante hulpverlening aan sekswerkers en slachtoffers van mensenhandel.

Het aanbod bestaat uit individuele trajecten, groepshulpverlening, een uitstapprogramma en een maatjesproject. Om in contact te komen met prostituees doet PMW veldwerk binnen de prostitutiebranche en op het internet. PMW beheert het Meldpunt Jeugdprostitutie in de regio en heeft een aanbod ter preventie van jeugdprostitutie voor jongeren en professionals. Naast de hulpverlening is PMW actief op beleidsniveau door o.a. te participeren in de adviesgroep prostitutiebeleid van de gemeente Rotterdam, deel te nemen aan het ketenregieteam mensenhandel in de regio en door deelname aan een aantal landelijke projectgroepen op het gebied van mensenhandel en prostitutie.

PMW is 24/7 bereikbaar.

ACM

Het **Amsterdams Coördinatiepunt Mensenhandel (ACM)**, onderdeel van HVO Querido, biedt opvang, (ambulante) begeleiding en voorlichting aan slachtoffers mensenhandel (en hun kinderen). Ook ondersteunt het ACM hulpverlenende instanties die te maken krijgen met (mogelijke) slachtoffers mensenhandel. Het ACM werkt vanuit een ketenaanpak: middels de zorgcoördinatie wordt samengewerkt met onder andere gemeente, politie, advocaten, Bureau Jeugdzorg en psychiatrische hulpverlening. Tevens wordt er samengewerkt met Spirit (18-) en het Prostitutie en Gezondheidscentrum (PenG 292), een samenwerkende afdeling van HVO Querido en de GGD. Het ACM werkt op beleidsmatig, adviserend, ondersteunend en uitvoerend niveau.

Beleidsmatig: meedenken over en initiëren van beleid, monitoren en volgen van ontwikkelingen, signaleren van knelpunten en successen, het voorzitten van het casuïstiek overleg. Adviserend: aan gemeente en uitvoeringspartners in het werkveld. Ondersteunend: aan ketenpartners bij signalering en interventies, door centrale coördinatie van zorg bij mensenhandel en kennisoverdracht en deskundigheidsbevordering. Uitvoerend: coördinatie van hulp, zorg en interventies, opvang en begeleiding van slachtoffers mensenhandel.

Het ACM is 24/7 bereikbaar.

JADE

Jade Zorggroep is een zorginstelling voor wonen en begeleiden van slachtoffers mensenhandel, alleenstaande minderjarige vreemdelingen en mensen met een verstandelijke beperking. Jade vangt sinds 2005 slachtoffers van mensenhandel op, zowel mannelijke als vrouwelijke slachtoffers, met of zonder kinderen, met of zonder partner. Jade begeleidt slachtoffers naar een zelfstandig bestaan waarin de weerbaarheid van de mensen is vergroot tijdens hun verblijf bij Jade. Dit gebeurt in samenwerking met gemeente, justitie, GGZ en onderwijs. Naast het persoonlijk begeleiden op de belangrijke levensdoelen helpt Jade de mensen met alle zaken eromheen: ondersteuning op de procedure (in samenspraak met de advocaat), het doen van aangifte en het regelen van de financiën, zoals de uitkering. Ook het actief kijken naar mogelijkheden voor het terugkeren naar het land van herkomst is belangrijk.

Jade participeert binnen diverse overleggen en organisaties om de ervaringen te delen en mee te denken - vooral over een goede ketenaanpak. Dit vanuit de visie: zorg achteraf is minder nodig, omdat vooraf wordt gezorgd voor de aanpak van de problematiek.

Jadezorggroep is 24/7 bereikbaar.

COMENSHA

CoMensha is een niet-gouvernementele organisatie die andere organisaties faciliteert met gegevens, kennis en signalen op het gebied van mensenhandel. Zo nodig zet CoMensha aan tot actie. Binnen een (inter)nationaal veld werkt CoMensha samen met organisaties die verantwoordelijk zijn voor de strijd tegen mensenhandel, de opsporing en vervolging van daders en de opvang en begeleiding van slachtoffers. CoMensha handelt altijd uit het oogpunt van de belangen van slachtoffers; zij die bloot staan aan uitbuiting.

CoMensha heeft veel kennis op het gebied van registratie, opvang, hulpverlening, ketensamenwerking, juridische trajecten en voorlichting. De organisatie heeft een coördinerende en initiërende rol bij de opvang van en zorg voor slachtoffers van mensenhandel. CoMensha signaleert knelpunten en reikt oplossingen aan.

Centraal in de effectieve aanpak van mensenhandel staan: goede samenwerking en het verbinden van alle betrokken partijen. Het doel: meewerken aan een wereld waarin mensenhandel tot het verleden behoort.

CoMensha is bereikbaar tijdens kantooruren.

Coördinatiecentrum Mensenhandel / La Strada Nederland
www.mensenhandel.nl

Deze brochure is een samenwerking van
PMW, ACM, Jade en CoMensha

comensha
mensenhandel in beeld